

BETÆNKNING**Afgivet af Finans- og Skatteudvalget****vedrørende****Forslag til Tillægsbevillingslov for 2025***FremSAT af Naalakkersuisoq for Finanser***Afgivet til forslagens 2. behandling**

Finans- og Skatteudvalget har under behandlingen senest bestået af:

Medlem af Inatsisartut Aqqalu C. Jerimiassen, Atassut, formand
Medlem af Inatsisartut Pele Broberg, Naleraq, næstformand
Medlem af Inatsisartut Margrethe Thårup Andersen, Demokraatit
Medlem af Inatsisartut Hans-Erik Enoksen, Demokraatit
Medlem af Inatsisartut Ane Hansen, Inuit Ataqatigiit

Udvalget har efter 1. behandlingen 23. april 2026 under FM2026 gennemgået forslaget.

1. Forslagets indhold og formål

§ 16, stk. 3, i Inatsisartutlov nr. 26 af 18. november 2010 om Inatsisartut og Naalakkersuisut, med senere ændringer, fastsætter, at:

”De af Finansudvalget for Inatsisartut godkendte udgifter samles på en årlig tillægsbevillingslov, som behandles på første ordinære møde i Inatsisartut i det efterfølgende finansår”

Naalakkersuisuts dispositioner med hjemmel i tekstanmærkning skal også optages på tillægsbevillingsloven. Der er således tale om en efterbevillingslov, som formaliserer Inatsisartuts og Inatsisartuts Finansudvalgs tidligere afgørelser samt Naalakkersuisuts dispositioner med hjemmel i tekstanmærkninger.

2. Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Ved førstebehandlingen af forslaget blev der blandt partierne udtrykt utilfredshed med det fortsatte høje antal tillægsbevillingsansøgninger, der gerne ses benyttet med en større grad af

omhu. Det blev pointeret, at finansloven er et udtryk for Inatsisartut samlede prioritering for finansåret. Den må ikke ændres afgørende af mange efterfølgende bevillingsansøgninger. Der blev udtrykt forståelse at der kan opstå uforudsete udgifter, særligt med en urolig omverden, men at det også understregede behovet for større økonomisk ansvarlighed, bedre økonomiplanlægning samt en mere ansvarlig finanslovsproces. Enkelte sager blev fremhævet med ønske om yderligere afdækning, hvorfor lovforslaget endeligt blev henvist til behandling i Finans- og Skatteudvalget.

3. Udvalgets behandling af forslaget

3.1. *Antallet af tillægsbevillingsansøgninger*

Finans- og Skatteudvalget har i 2025 behandlet 46 tillægsbevillingsansøgninger, hvoraf 39 blev godkendt, mens tre sager ikke blev godkendt. Derudover blev fire sager ikke behandlet af udvalget som følge af udskrivelse af valg til Inatsisartut. Før udvalget kan træffe afgørelse, når der er udskrevet valg, må et enigt udvalg vurdere om ansøgte bevillingsformål er uopsættelige, ikke-politisk prægede og ikke ud over det nødvendige begrænser det nye Inatsisartuts økonomiske handlemuligheder. Nedenfor ses antallet af sager behandlet af Finansudvalget i 2025 samt tidligere år.

År	Antal sager
2019	34
2020	60
2021	45
2022	46
2023	45
2024	56
2025	46

Udvalget bemærker positivt, at antallet af tillægsbevillingsansøgninger er faldet fra 2024, men vurderer fortsat at brugen af tillægsbevillingsansøgninger er for højt. Udvalget finder det beklageligt, at der har været et så stort behov for omrokeringer og nye bevillinger i løbet af finansåret, og ser gerne, at antallet falder yderligere.

3.2. *Økonomiske hovedtal*

Det fremgår af forslagens almindelige bemærkninger, at der har været 51 sager med bevillingsmæssige konsekvenser for 2025.

46 sager blev fremsendt til behandling i Finans- og Skatteudvalget, hvoraf 39 sager blev godkendt. Desuden er i én sag godkendt af Inatsisartuts Udvalg for Forretningsordenen og 7

sager er blevet godkendt af Naalakkersuisut. Af de i alt 44 godkendte sager er 40 sager budgetneutrale.

Naalakkersuisut oplyser, at finansloven for 2025 viste et budgetteret DA-underskud på 130,1 mio. kr. Forslaget til tillægsbevillingsloven indebærer, at det budgetterede DA-underskud når op på 134,4 mio. kr. Det betyder, at det budgetterede resultat er forværret med 4,3 mio. kr.

Af forslaget fremgår en oversigt over 4 sager, der har ændret det budgetterede resultat. De to første af disse vedrører Naalakkersuisuts tillægsbevillingsansøgninger med sagsnr. 25-1131 og 25-1147. Begge sager vedrører finansiering af delprojekter ved udvidelsen af vandkraftværket i Nuuk. Overordnet var der i den første af disse to sager opstået en fejl i Naalakkersuisuts indstillinger til udvalget, som Naalakkersuisut rettede op på med fremsendelse af den sidste sag. Fejlen bestod i, at brug af midler til anlægsprojekter direkte fra Fonden for Langsigtede Investeringer betyder, at der ikke skal afsættes bevillinger til projekter på Finansloven. Naalakkersuisut vil derfor blot have behov for en tekstanmærkning og en 0-bevilling til projektet i finansloven, hvilket også blev opnået ved udvalgets godkendelse af ovennævnte sagsnr. 25-1147.

Den tredje sag er en følge af det, som Naalakkersuisut betegner som ”utilsigtede afrundingsfejl” i Naalakkersuisuts tillægsbevillingssag nr. 25-1158. Udvalget finder, at fejlen er af en sådan karakter, at forklaringen blot kan tages til efterretning.

Den fjerde sag vedrører en sag, som er godkendt af Udvalg for Forretningsordenen den 20.06.2025. Det er ikke op til Finansudvalget at kommentere afgørelsessager af denne karakter.

Udvalget bemærker dog af Naalakkersuisuts forelæggelsesnotat og forslag til Tillægsbevillingslov for 2025, at denne sag udgør den primære årsag til forværringen af DAU-resultatet med 4,3 mio. kr. Videre forstår udvalget på Naalakkersuisut, at udgiftsloftet med denne forværring af DAU-resultatet ikke overholdes for 2025. Naalakkersuisut oplyser, at der er tale om en overskridelse af udgiftsloftet med 3,4 mio. kr.

Udvalget forstår, at sagen drejer sig om merudgift til eftervederlag af lovbunden karakter til ikke genvalgte medlemmer af Inatsisartut. Udgifterne afholdes, som direkte følge af gældende lovgivning og modtagernes rettigheder, hvorfor der i en sådan enkeltstående situation ikke skeles til udgiftsloftet. Udgiftsloftet gælder for alle udgifter, der påvirker det årlige DA-resultat. For finansåret 2025 er der eksempelvis budgetteret med ikke-lovbundne udgifter for knap 7,2 mia. kr. i finansloven. Med en effektiv og løbende budgetopfølgning kunne man gennemføre foranstaltninger med henblik på at imødegå evt. forventet overskridelse af finansårets bevillinger og udgiftsloft.

Det er her nødvendigt at erindre sig, at der er forskel på det budgetterede resultat og det endelige

regnskabsresultat. De egentlige regnskabstal for 2025 vil fremgå af Landskassens Regnskab for 2025.

3.3. Generelle bemærkninger og henstillinger

Finansudvalget har løbende behandlet de tilsendte tillægsbevillingssager gennem finansåret 2025. I sin behandling har udvalget generelt fundet anledning til at knytte bemærkninger og/eller stille spørgsmål i forbindelse med afgørelserne. I visse tilfælde har udvalget fundet det nødvendigt at udsætte sin stillingtagen, indtil en fyldestgørende sagsfremstilling forelå. I andre tilfælde har udvalget knyttet bemærkninger til sin godkendelse og derefter fulgt op på sagen.

Udvalget vil gerne gøre opmærksom på, at udvalget siden sin behandling af tillægsbevillingsansøgningerne for 2025 er blevet nykonstitueret, og dermed har sammensætningen af Finansudvalget ændret sig.

I sin behandling har udvalget fundet det nødvendigt at fremhæve enkelte forhold, hvilke belyses nedenfor.

Udvalget vil generelt opfordre Naalakkersuisut til at opdatere Budgetregulativet 2008 af 17. juni 2008, således at forældede oplysninger rettes, og således at cirkulæret tilpasses i overensstemmelse med efterfølgende lovgivning på området. Udvalget vil her gerne gøre opmærksom på, at siden Budgetregulativet har juridisk karakter af et cirkulære er det muligt løbende at ændre, tilføje og slette afsnit. Udvalget vil i den forbindelse henvise til Naalakkersuisuts besvarelse af Finansudvalgets spørgsmål af den 19. april 2023 (udvalgets sag nr. 23/01021; Naalakkersuisuts sag nr. 2022 – 23772), hvor Naalakkersuisut selv lægger op til et behov for en revurdering af blandt andet bevillingspraksis og de mest hensigtsmæssige arbejds gange for fremsendelsen af sager til udvalgets behandling.

Ingen udgift kan afholdes og ingen indtægt oppebæres uden forudgående bevilling.

Jf. Budgetlovens §8 kan ingen udgift kan afholdes og ingen indtægt oppebæres uden forudgående bevilling. Udvalget skal pointere, at udvalget er opmærksomt på dette, og i flere sager er spørgsmålet om, hvorvidt Naalakkersuisut i finansåret 2025 har anvendt midler uden forudgående godkendelse blevet behandlet. Som eksempel vil udvalget henvise til udvalgets sag nr. 25-01143, hvor det efter udvalgets afslag stod klart for udvalget, at sagen de facto var blevet igangsat uden bevillingsmæssig hjemmel. Dette blev bekræftet gennem en juridisk vurdering af de kontraktmæssige forhold i sagen. Udvalget måtte også i udvalgets sag nr. 25-01137 understrege, at Finansudvalgets afgørelser ikke udgør en undtagelse til reglen, om at afholdelse af en udgift kræver forudgående bevillingshjemmel.

Finansudvalget vil desuden gerne henvise til bevillingsprincippet om, at ansøgninger om nye eller ændrede bevillinger alene må omfatte dispositioner med udgiftsvirkning for Landskassen i finansåret. Det fremgår af afsnit 4.2.3 i Budgetregulativ 2008, at "[der ikke bør] søges om

merbevilling sidst i finansåret, når det er åbenlyst, at en budgetoverskridelse er uundgåelig. Årsagen til budgetoverskridelsen bør i stedet klargøres i regnskabsforklaringerne til landskassens regnskab". Udvalget vil her henvise til udvalgets sag nr. 26-01136, hvor udvalget bemærkede, at midlerne skulle effektueres i indeværende år på trods af den korte tidshorison, samt udvalgets sag nr. 25-01154, hvor der blev gjort opmærksom på, at Naalakkersuisut var berettiget til at overføre et vist merforbrug til det kommende finansår.

På baggrund af ovenstående skal udvalget komme med følgende henstilling nr. 1:

Udvalget henstiller, at Naalakkersuisut i højere grad arbejder for at udvise rettidig omhu. Naalakkersuisut skal tage de nødvendige initiativer for at sikre, at bevillingerne overholdes, eller fremsende en tillægsbevilling på det tidspunkt, hvor risikoen for uoverensstemmelser viser sig. Udvalget noterer sig, at Naalakkersuisut bør være bekendt med potentielle udfordringer med budgetoverskridelse allerede i september i forbindelse med budgetopfølgning.

Finanslovens afspejling af Inatsisartuts samlede økonomiske prioritering i finansåret

Det fremgår af såvel afsnit 1.3 og 4.1 i Budgetregulativ 2008, at finansloven er et udtryk for Inatsisartuts samlede årlige prioritering af de økonomiske ressourcer. Heraf følger, at den årlige prioritering ikke måtte ændres afgørende af mange efterfølgende enkeltstående bevillingsansøgninger. Endelig står der, at nye og ændrede bevillinger i løbet af finansåret skal reduceres mest muligt.

Ifølge §11 i Inatsisartutlov nr. 26 af 28. november 2016 om kommunernes og Grønlands Selvstyres budgetter og regnskaber er en finanslovsbevilling en bemyndigelse til en Naalakkersuisoq til at disponere efter nærmere fastsatte regler. Samtidig fremgår det af bestemmelsen, at den Naalakkersuisoq, som har ansvaret for en bevilling, har pligt til at følge op på anvendelsen af bevillingen, så bevillingen anvendes bedst muligt, og skal i øvrigt sikre, at forvaltningen er tilfredsstillende tilrettelagt, herunder at der er en god og effektiv økonomistyring.

På baggrund af ovenstående skal udvalget komme med følgende henstilling nr. 2:

Udvalget henstiller, at Naalakkersuisut arbejder mere for, at nye og ændrede bevillinger i løbet af finansåret reduceres mest muligt blandt andet ved at efterleve, at tillægsbevillingsansøgninger fortrinsvis bør vedrøre uforudsete udgifter og udmøntning af reserver. Udvalget opfordrer til, at Naalakkersuisut er mere varsomme med brugen af tillægsbevillingsansøgninger fremadrettet, så tillægsbevillinger ikke bliver rutine og en standardpraksis. Dette skal også ske med udgangspunkt i Landskassens økonomiske situation ved at udvise budgetdisciplin og økonomisk ansvarlighed. Det økonomiske råderum på 0,9 mio. kr. for 2025 var forholdsvist snævert, hvilket ikke har gjort det muligt at tilpasse sig og modstå uforudsete ændringer i tilstrækkelig grad. Derudover opfordrer udvalget som tidligere nævnt til en mere effektiv og løbende budgetopfølgning for at

imødegå overskridelse af bevillinger og udgiftsloft. Udvalget bemærkede også på den baggrund, at der under førstebehandlingen af punktet blev lagt særligt vægt på behovet for bedre økonomistyring og en mere ansvarlig finanslovsproces.

Udvalget skal herudover henstille, at Naalakkersuisuts tillægsbevillingsansøgninger blandt andet tager udgangspunkt i reserver afsat under finanslovsforhandlinger og hermed finanslovsaftalen for det pågældende finansår, så udmøntningen af reserver og de samlede bevillinger i finansåret kan afspejle Inatsisartuts økonomiske prioriteringer for finansloven.

Kvalitetssikring ifm. sagsfremstilling

Tillægsbevillingssager, der sendes til behandling i Naalakkersuisut og finansudvalget, skal udover et oplæg til Naalakkersuisut indeholde et budgetbidrag eller tekstanmærkning for alle de bevillingsansøgninger, der ansøges om. Oplæg til Naalakkersuisut og budgetbidrag skal kunne læses som selvstændige dokumenter. Budgetbidraget skal desuden udformes som Naalakkersuisuts forslag og ikke som de enkelte Naalakkersuisutområdets. Udvalget ønsker at påminde om, at alt materiale, der tilgår udvalget skal foreligge på begge sprog samt være underskrevet af Naalakkersuisoq for området.

Udvalget har noteret sig, at stadig en del sagsfremstillinger er behæftet med fejl. Udvalget vil i den forbindelse henvise til enkelte sager som eksempler. I udvalgets sag nr. 25-01137 fremgik misvisende formuleringer på baggrund af en utilstrækkelig kvalitetssikring. I udvalgets sag nr. 25-01143 modtog udvalget fejlagtige informationer, og oplysninger blev trukket tilbage. Sagsfremstillingen var ikke velbegrunderet, og udvalget oplevede, at det var svært at få klare og entydige svar på udvalgets spørgsmål. Udvalgets sag nr. 25-01156 var en genfremsættelse af 25-01143 og var fortsat præget af en rodet sagsfremstilling. Der manglede relevante oplysninger, materiale forelå på ét sprog og andet blev i første omgang sendt på administrativt niveau.

Den manglende kvalitet i sagsfremstillingen har typisk den konsekvens, at udvalget og Naalakkersuisut samlet skal bruge mere tid på sagen, samt at der må stilles opfølgende spørgsmål. Dette vil medføre, at der går længere tid mellem ansøgningens indsendelse til udvalgets afgørelse i sagen. Det er absolut nødvendigt, at udvalget har det nødvendige besluningsgrundlag for de afgørelser, der skal træffes på vegne af Inatsisartut. Udvalget vil i denne forbindelse erindre Naalakkersuisut om, at ansvaret for den nødvendige kvalitetssikring af sagsfremstilling og budgetbidrag ligger hos Naalakkersuisut og ikke hos udvalget.

På baggrund af ovenstående skal udvalget komme med følgende henstilling nr. 3:

Udvalget henstiller, at Naalakkersuisut arbejder mere for styrkelse af kvalitetssikring af tillægsbevillingsansøgningerne, herunder især at undgå direkte fejl og at sikre det nødvendige og tilstrækkelige besluningsgrundlag for udvalgets afgørelser. Udvalget

henstiller desuden til, at Naalakkersuisut bliver bedre til at redegøre for anmodninger om hastebehandlinger og fortrolighedserklæringer.

Naalakkersuisuts benyttelse af bemyndigelse i forhold til tekstanmærkninger

I de tilfælde hvor Naalakkersuisut gennem tekstanmærkning er bemyndiget til at godkende rokeringer, skal sagen ikke fremsendes til Finansudvalget, jf. afsnit 4.4 i Budgetregulativet 2008. Tillægsbevillingsansøgninger er ikke nødvendige, hvis en bemyndigelse allerede er givet, og man holder sig inden for denne bemyndigelse. Udvalget henviser i den forbindelse til udvalgets sag nr. 24/01138.

På baggrund af ovenstående skal udvalget komme med følgende henstilling nr. 4

Udvalget skal henstille, at Naalakkersuisut i forbindelse med det forberedende arbejde med tillægsbevillingsansøgninger er opmærksomme på eventuelle bemyndigelser i tilknyttede tekstanmærkninger, så sager ikke fremsendes til Finansudvalget i de tilfælde, hvor Naalakkersuisut i forvejen er bemyndiget til selv at godkende rokeringer.

4. Forslagets økonomiske konsekvenser

Idet nærværende lovforslag er en efterbevillingslov, vil der ikke være nogle direkte økonomiske konsekvenser af forslagets vedtagelse. Udvalget har ikke yderligere bemærkninger hertil.

5. Udvalgets indstillinger

Et **enigt** udvalg indstiller forslaget til **vedtagelse**.

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Aqqalu C. Jerimiassen
Formand

Pele Broberg
Næstformand

Margrethe Thårup Andersen

Hans-Erik Enoksen

Ane Hansen